

**Valideringskader voor het
toetsingsinstrument
Alternatieve Leercontext (ALC)
in het deeltijds kunstonderwijs**

VLAAMSE ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel
02 553 88 50

www.onderwijsinspectie.be

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Regelgeving	1
3	Gedeelde verantwoordelijkheid	3
4	Toetsingsinstrument en afsprakenkader	3
5	Validering	4
6	Geldigheid	4

1 Inleiding

Leerlingen deeltijds kunstonderwijs (dco) kunnen een gedeelte van hun competenties buiten de academie verwerven. Ze nemen dan deel aan de werking van een kwaliteitsvolle alternatieve leercontext (ALC): een amateurkunstenvereniging voor muziek, dans of theater, de artistieke praktijk van een professionele kunstenaar, een kunstambachtenatelier, een kunstorganisatie (museum, schouwburg, kunstencentrum) enz.

Het opleidingsgedeelte dat plaats vindt in de ALC stemt overeen met een afgebakend geheel van onderwijsdoelen die in de opleiding van die leerling voorkomen. Leerlingen kunnen zowel een volledig vak als een aantal leerinhouden die in een of meer vakken aan bod komen, vervangen door deel te nemen aan een ALC. Dat kan voor een beperkte periode zijn, of voor één of meer schooljaren. De ALC is van toepassing op de domeinen beeldende en audiovisuele kunsten, dans, muziek en woordkunst-drama.

2 Regelgeving

De alternatieve leercontext voor het deeltijds kunstonderwijs is in het decreet van 11/05/2018 opgenomen onder art. 57. [<https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1029281¶m=inhoud&AID=1238562>].

Dit artikel zorgt ervoor dat het leren in een alternatieve leercontext voor de leerling **een recht** is onder de volgende opgesomde voorwaarden:

Art. 57. §1. Een leerling kan na overleg met directeur en betrokken leerkrachten een vak waarin kennis, vaardigheden of attitudes geïntegreerd verworven worden, geheel of gedeeltelijk vervangen door leeractiviteiten in een alternatieve leercontext die relevant is voor het verwerven van de basiscompetenties,

specifieke eindtermen of het behalen van de beroepskwalificatie, als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:

1° de verantwoordelijke van de alternatieve leercontext biedt een kwaliteitsvolle leeromgeving aan;

2° de verantwoordelijke van de alternatieve leercontext voorziet structurele inhoudelijke begeleiding van de leerling die het realiseren van de basiscompetenties, specifieke eindtermen of beroepskwalificatie mee garandeert;

3° de leeractiviteiten in de alternatieve leercontext vinden plaats in een gebouw dat voldoet aan de normen inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De academie beschikt over een toetsingsinstrument dat door de onderwijsinspectie is gevalideerd om de kwaliteit van de leeromgeving te beoordelen.

De academie verzekert de opvolging van het leerproces en ontwikkelt daarvoor met toepassing van de reglementering inzake overleg en onderhandeling een afsprakenkader met alle betrokkenen.

De academie evalueert de leerling en neemt daarvoor de nodige maatregelen.

Opleidings- en vormingsactiviteiten van andere private of publieke opleidingsverstrekkers komen niet in aanmerking.

De academie informeert de leerlingen over de mogelijkheid om les te volgen in een alternatieve leercontext.

Om de functie en de inhoud van het toetsingsinstrument en het afsprakenkader en om de rol van de onderwijsinspectie extra te duiden, voegde men in mei 2019 volgend artikel toe aan het BVR van 04/05/2018: [<https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1029672¶m=inhoud&AID=1265965>]:

ART 35/1.

§ 1. Het toetsingsinstrument vermeld in artikel 57, tweede lid, van het decreet van 9 maart 2018 bevat alleen criteria die de kwaliteit van de leeromgeving garanderen. Criteria die het recht van de leerling op het les volgen in een alternatieve leercontext inperken, worden er niet in opgenomen.

Het afsprakenkader vermeld in artikel 57, derde lid, van het voormelde decreet, bevat alleen concrete afspraken over de opvolging van het leerproces. Bepalingen die het recht van de leerling op het les volgen in een alternatieve leercontext inperken, worden er niet in opgenomen.

§ 2. Elk schoolbestuur legt een toetsingsinstrument ter validering voor aan de onderwijsinspectie. Als het schoolbestuur het toetsingsinstrument wijzigt, bezorgt het de nieuwe versie aan de onderwijsinspectie.

De onderwijsinspectie valideert het toetsingsinstrument als de criteria representatief, betrouwbaar en transparant geformuleerd zijn. De onderwijsinspectie spreekt zich niet uit over de inhoud van de criteria.

3 Gedeelde verantwoordelijkheid

De academie behoudt de financiële omkadering voor de betrokken leerlingen en blijft dus verantwoordelijk voor een structureel verankerde opvolging van het leerproces en de evaluatie met het oog op het verwerven van de basiscompetenties, specifieke eindtermen of het behalen van de beroepskwalificatie. De verantwoordelijke van de leercontext engageert zich om de kwaliteit van de leercontext, zoals blijkt uit de kwaliteitstoets, te handhaven in de loop van het leerproces. De academie en de alternatieve leercontext dienen daarover in dialoog te gaan en af te spreken hoe ze de structurele inhoudelijke begeleiding praktisch en organisatorisch zullen realiseren.

4 Toetsingsinstrument en afsprakenkader

Het toetsingsinstrument is een document dat de academie opmaakt en gebruikt bij de beoordeling van de kwaliteit van de leeromgeving van de alternatieve leercontext.

De academie stelt criteria op die in de context van de academie relevant zijn voor een kwaliteitsvolle leeromgeving in een alternatieve leercontext. Het toetsingsinstrument bevat dus enkel criteria die **de kwaliteit van de leeromgeving garanderen**.

Een academie kan ervoor kiezen een generiek toetsingsinstrument te gebruiken dat ontwikkeld is in samenspraak met de pedagogische begeleidingsdiensten van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en OVSG-GO.

Het gevalideerde toetsingsinstrument vormt een onderdeel van het academiereglement (cfr. decreet, art. 58, 13°).

Andere afspraken in verband met de organisatie en inhoud van de alternatieve leercontext die verder gaan dan zoals hierboven vermeld, worden ondergebracht in een afsprakenkader tussen de academie en de alternatieve leercontext. Het afsprakenkader verduidelijkt onder meer hoe de academie de structurele inhoudelijke begeleiding praktisch en organisatorisch wenst te realiseren. Uiteraard is het de bedoeling dat ook deze afspraken niet in strijd zijn met de geest van het decreet. Ook hier zijn het artistiek-pedagogisch project van de academie en het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit belangrijke invalshoeken, aangezien de academie verantwoordelijk blijft voor de opvolging van het leerproces en de evaluatie.

5 Validering

De onderwijsinspectie valideert het toetsingsinstrument als de criteria representatief, betrouwbaar en transparant geformuleerd zijn en hanteert daarbij de volgende operationalisering:

<p>Representatief: het criterium is relevant voor de ontwikkeling van de leerlingen en strookt met de regelgeving, d.w.z. het criterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> - houdt rekening met het eigen artistiek-pedagogisch project; - spoort met (geest van) de regelgeving, met name art. 57 uit het decreet dko (11/05/2018) en art. 35/1 uit het BVR (04/05/2018) m.b.t. de vormgeving en de organisatie van de ALC; - spoort met de kwaliteitsverwachtingen uit de rubriek “ontwikkeling stimuleren” uit het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit; - is niet beperkend voor het recht van de leerling om les te volgen in een ALC, m.i.v. uitsluiting, discriminatie, in tegenspraak met het leertraject, beperking tot één domein, beperking van afstand of regio.
<p>Transparant: het criterium omschrijft op een objectieve en eenduidige manier de inhoudelijke, vormelijke en procedurele verwachtingen t.a.v. de ALC zodat deze duidelijk zijn voor alle betrokkenen. d.w.z.</p> <ul style="list-style-type: none"> - een concrete omschrijving van de artistiek-pedagogische competenties van de begeleider van de ALC; - een expliciete verwijzing naar de te realiseren afspraken in het afsprakenkader waarin minstens worden opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> - de te verwerven basiscompetenties, specifieke eindtermen of beroepskwalificaties en/of leerplandoelen en het verwachte beheersingsniveau, - de relevantie van het aanbod in verhouding tot het curriculum van de opleiding (bijv. vervangend, verdiepend, verbredend), - concrete afspraken m.b.t. de structurele inhoudelijke begeleiding door de verantwoordelijke van de ALC, - concrete organisatorische afspraken m.b.t. de opvolging (feedback en evaluatie) van de leerling.
<p>Betrouwbaar: het criterium leidt tot eenzelfde interpretatie door verschillende beoordelaars of in verschillende omstandigheden, d.w.z.</p> <ul style="list-style-type: none"> - het hanteren van eenduidige criteria die niet voor interpretatie vatbaar zijn; - het vermijden van vage, multi-interpretabele omschrijvingen zoals “beschikken over de nodige competenties”, “op het juiste beheersingsniveau”, “regelmatig overleg”.

6 Geldigheid

De academie mailt het instrument naar dko@onderwijsinspectie.be ten laatste één maand voor de academie een eerste toetsing van een alternatieve leercontext uitvoert. Als de academie het generieke toetsingsinstrument in ongewijzigde vorm gebruikt, hoeft ze het niet meer voor te leggen aan de onderwijsinspectie.

Het toetsingsinstrument dat een academie op elk moment hanteert, dient te voldoen aan de vigerende regelgeving (§2) en de valideringscriteria (§4). Bij een doorlichting kan de onderwijsinspectie de geldigheid ervan controleren. De academie kan beslissen om een gewijzigd toetsingsinstrument ter validering in te dienen bij de onderwijsinspectie of het generiek toetsingsinstrument gebruiken.